

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **A. A.**, zastoupeného Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2013, č. j. OAM-23/LE-PA03-ZA04-R2-2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 8. 4. 2015, č. j. 29 Az 10/2013 - 107,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 4. 2011, č. j. OAM-23/LE-PA03-PA03-2011, neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Krajský soud v Brně toto rozhodnutí zrušil rozsudkem z 20. 12. 2011, č. j. 56 Az 16/2011 - 63. Žalovaný následně rozhodnutím ze dne 1. 8. 2013, č. j. OAM-23/LE-PA03-ZA04-R2-2011 mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o azylu*“) žalobci znovu neudělil.

Žalobce toto rozhodnutí napadl žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové. Ten rozsudkem ze dne 24. 3. 2014, č. j. 29 Az 10/2013 - 49, žalobu v části směřující proti výroku o neudělení mezinárodní ochrany v rozsahu § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu

zamítl (výrok I.); výrokem II. rozhodnutí žalovaného co do výroku o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalovaného rozsudkem z 28. 8. 2014, č. j. 3 Azs 75/2014 – 27, uvedený rozsudek krajského soudu ve výroku II. zrušil a v tomto rozsahu vrátil soudu k dalšímu řízení. Shledal, že stěžovatel neuvedl žádnou hodnověrnou informaci, z které by vyplývalo, že by se v době svého pobytu v Ruské federaci stal terčem cíleného zájmu státních orgánů, čímž by se dala odvozovat možnost vzniku vážné újmy v případě jeho návratu do vlasti. Podle Nejvyššího správního soudu se žalovaný taktéž dostatečně zabýval posouzením, zda návrat stěžovatele do vlasti představuje hrozbu vážné újmy ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu vzhledem k tomu, že došlo vyjádření údajů o žalobci coby o žadateli o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud tímto právním názorem zavázal krajský soud pro další řízení.

Krajský soud v Hradci Králové následně žalobu zamítl rozsudkem z 8. 4. 2015, č. j. 29 Az 10/2013 – 107.

Zástupce stěžovatele při jednání soudu dne 30. 3. 2015 poukázal na bezpečnostní situaci v Rusku. Ta podle něj není stabilní, zhoršuje se, újma stěžovateli po návratu hrozí, neboť z obecných zpráv je patrné, že Rusko demokratickou zemí není. Jeho otce tamní policie povolávala, stále se ho ptali, kde má syny, co dělají, otec z toho dostal infarkt. Stěžovatel sice s rodinou není ve styku, přesto ví, že tamní situace se nezměnila, i z internetu je patrné, že v oblasti Dagestánu klid není, každý měsíc někoho zabijí. Stěžovatel připomněl, že nedávno byl v Afghánistánu, a že v celém koridoru není dobrá situace. Poukázal na délku svého zdejšího pobytu, že zde studuje a reprezentuje Českou republiku i ve sportu. Měla by tak být znovu zvážena možnost udělení doplňkové ochrany.

Krajský soud k uvedenému konstatoval, že stěžovatel netvrdil žádné nové skutečnosti, které by mohly zásadně ovlivnit potřebnou míru ochrany před jeho případným aktuálním vycestováním do země původu. Podle jeho názoru stěžovatel pouze uvedl, že tamní situace se nezměnila, a že na Ruskou federaci nelze nahlížet jako na demokratický stát. Takovou situaci jsou však zasaženi všichni občané a pouze takový důvod nemůže být bez dalšího posuzován jako naplnění podmínek § 14a zákona o azylu. Soud uvedl, že si je vědom, že pro případ návratu do země původu může žalobce očekávat určité problémy (např. pohovor), to však není azylově relevantní skutečnost a nesplňuje to podmínky vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu.

II. Kasační stížnost

Žalobce (dále též jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel k důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. poukázal na skutečnosti, které uplatnil při jednání krajského soudu. Uvedl, že jeho otce v zemi původu každý měsíc

předvolávala prokuratura, opakovaně se jej dotazovali na pobyt synů, až z toho otec dostal infarkt. Podle stěžovatele šlo o novou zásadní skutečnost, kterou bez svého zavinění nemohl uplatnit ve správním řízení. Stěžovatel se obává návratu do země původu, neboť státní orgány ví, že jeho bratři žijí v zahraničí, že dostali azyl v Rakousku, zároveň je státním orgánům známo, že žadatel sám žádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Nesouhlasí s názorem žalovaného, že jeho bratr žije v zemi původu bez větších problémů a tudíž ani stěžovateli nic ze strany státních orgánů nehrozí. Stěžovatele je názoru, že zájem státních orgánů o jeho osobu a bratry neutichl ani deset let po jejich odchodu ze země. Poukazuje na to, že v roce 2010 byl předvolán na prokuraturu, avšak z důvodu obav o svůj život a zdraví z Ruska odjel a opakovaně požádal o azyl. Stěžovatel odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a je názoru, že se soud měl zabývat tím, zda zde byl důvod k prolomení zásady planoucí z ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Má za to, že soud měl tyto nové skutečnosti, které nastaly až po právní moci žalovaného, zohlednit k možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Krajský soud však podle stěžovatele pouze nesprávně konstatoval, že stěžovatel netvrdil nové skutečnosti, které by mohly ovlivnit potřebnou míru ochrany před případným aktuálním vycestováním do země původu, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Stěžovatel k důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. namítl, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Hrozí mu nebezpečí vážné újmy a má důvodné obavy o svůj život v případě návratu do země původu. Připomněl, že již před jeho odchodem i během krátkého pobytu doma v roce 2010 byl vystaven jednání státních orgánů, které nasvědčují, že je objektem jejich zájmu. Uvedl, že v roce 2005 odešel z Dagestánu poté, co byl unesen muži ve vojenských uniformách, kteří měli masky, hodili mu na hlavu pytel a odvezli ho autem na místo, kde ho zbili a zlomili mu ruku. Během únosu se ho vyptávali na bratry. Otec za něj musel zaplatit výkupné, pak stěžovateli zařídil odjezd ze země, neboť se obával o synovu bezpečnost. Stěžovatel v roce 2010 během několikaměsíčního pobytu doma dostal předvolání na prokuraturu a na vojenskou správu, raději proto odjel ze země. Důvodnost jeho obav zesiluje skutečnost, že jeho dva bratři získali azyl v Rakousku, což znamená, že rakouské úřady jejich obavy z pronásledování shledaly důvodnými.

Další důvod nezákonnosti rozsudku spatřuje stěžovatel v tom, že před soudem nebylo provedeno dokazování ve vztahu k aktuální situaci v zemi původu a k aktuální hrozbě vážné újmy. Poukázal na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž se hrozba vážné újmy vztahuje k okamžiku návratu do země původu. Nejaktuálnější zprávy o zemi původu ve správním spisu jsou však z dubna 2013.

Stěžovatel poukázal na aktuální zprávy, z nichž podle něj vyplývá, že úřady na území Kavkazu (zejména v Čečensku a v Dagestánu) se dopouštějí porušování základních práv včetně práva nebýt mučen. Nadále pokračuje politika mizení, nezákonného zatýkání a nelidského zacházení. Tyto postupy jsou navíc častější vzhledem k tomu, že řada mužů na Kavkaze se přidává k bojovníkům Islámského státu a úřady tak hledí na jakékoliv navrátilce s nedůvěrou, roste počet zatýkání a mizení. Stěžovatel poukázal rovněž na zprávu organizace Human Rights Watch „*Neviditelná válka: ruská hrubá reakce na*

vzbouřence“. Podle stěžovatele je v atmosféře strachu kdokoliv podezřelý považován za osobu napojenou na rebely a čelí nezákonnému zatýkání a mizení. V případě stěžovatele je zájem ruských úřadů potvrzen minulými zkušenostmi i aktuálními postupy vůči otci žalobce.

Stěžovatel se na základě výše uvedených argumentů taktéž domnívá, že jeho kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s.

Žalovaný ve vyjádření namítl, že kasační stížnost je nepřijatelná podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Poukázal na to, že směřuje proti rozsudku krajského soudu, který rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem. Žalovaný uvedl, že stěžovatel ani nevznese námitku, že by se krajský soud závazným právním názorem neřídil. Naopak je přesvědčený, že krajský soud právní názor Nejvyššího správního soudu respektoval a své rozhodnutí přesvědčivě odůvodnil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

Dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřijatelná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud v posuzované věci již jednou rozhodoval, zabýval se proto nejprve samotnou přípustností kasační stížnosti.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 79/2009 - 165 ze dne 22. 3. 2011) i Ústavního soudu (srov. např. náleze ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05) ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud znovu nemusel zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, a to v situaci, kdy se tímto právním názorem krajský soud řídil. Účastník řízení v druhé kasační stížnosti může napadnout jediné nesprávnou realizaci závazného právního názoru či pokynu, včetně nastolení otázek, které nemohly být předmětem první kasační stížnosti proto, že – typicky pro procesní vady – nebyly řešeny v rozhodnutí krajského soudu napadeném první kasační stížností. Opakovaná kasační stížnost je dále přípustná i tehdy, pokud Nejvyšší správní soud v předchozím rozsudku neposuzoval správnost vypořádání všech žalobních námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2011, č. j. 8 Afs 27/2010 - 94). Na vysloveném závazném právním názoru Nejvyššího správního soudu také nelze trvat při změně skutkového a právního stavu a při podstatné změně judikatury (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu z 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56).

V předchozím řízení bylo spornou otázkou to, zda žalovaný dostatečně posoudil možnost vzniku vážné újmy vůči stěžovateli (potažmo otázka udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu) vzhledem k tomu, že ze strany českých správních orgánů došlo ke kontaktování ruských úřadů při ověřování totožnosti stěžovatele. Nejvyšší správní soud zavázal krajský soud právním názorem pro další řízení, že žalovaný tuto skutečnost posoudil dostatečně. Stěžovatel v kasační stížnosti sice krajskému soudu nevytkl

nedodržení závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu, vznesl však námitky vůči jeho postupu v dalším řízení. Namítl také, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany splňuje z důvodu hrozby mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení a trestání v zemi původu.

Nynější námitky v předchozím řízení tedy posouzeny být nemohly, ať už vzhledem k tomu, že předchozí kasační stížnost podal žalovaný a jeho argumentace se týkala jiných otázek, nebo proto, že se krajský soud namítané vady v postupu měl dopustit teprve v dalším řízení. O těchto otázkách Nejvyšší správní soud v předchozí kasační stížnosti vůbec nerozhodoval a nemohl k nim vyslovit ani žádný právní názor. Odmítnutí kasační stížnosti pro nepřipustnost by v této situaci znamenalo vyloučení věcného přezkumu uvedených námitek před Nejvyšším správním soudem. Kasační stížnost je z tohoto důvodu přípustná.

Ve věcech řízení o mezinárodní ochraně musí Nejvyšší správní soud taktéž posoudit, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Při posuzování tohoto kritéria přitom vychází z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle něj je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, přitom demonstrativně vymezil přibližně 5 typových okruhů právních otázek, u kterých se může jednat o přijatelnou kasační stížnost. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel v této souvislosti namítl, že krajský soud nevyhodnotil jeho situaci v souladu se zákonem. Je názoru, že jde o zásadní pochybení, které má dopad na jeho hmotněprávní postavení. Podle stěžovatele krajský soud hrubě pochybil při výkladu práva, nerespektoval ustálenou judikaturu a jeho rozhodnutí je postiženo vadou nepřezkoumatelnosti, když neprovedl úvahu, zda nově uvedené skutečnosti odůvodňují prolomení zásady podle § 75 odst. 1 s. ř. s. Těmito konkrétními námitkami tedy stěžovatel dovozuje, že krajský soud v jednotlivém případě nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, popř. též, že krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Právě v potřebě odpovědi na tyto právní otázky shledal Nejvyšší správní soud důvody přijatelnosti kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil námitky, které stěžovatel uplatnil ke kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Judikatura Nejvyššího správního soudu velmi striktně vymezuje podmínky, kdy je soud povinen přihlídnout ke skutkovým okolnostem, které byly uplatněny nad rámec daný ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s. V zásadě je tomu tak pouze ve výjimečných případech, např. pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky (typicky vyplývajícími z Evropské úmluvy o lidských právech) – srov. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 – 65, vyložil, že tento postup bude na místě tehdy, pokud cizinec v řízení před soudem uvede skutečnosti, které nastaly až po právní moci rozhodnutí správního orgánu nebo nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání správního orgánu, a zároveň se o těchto skutečnostech lze domnívat, že by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a soud neshledá dostatečné záruky, že tyto nové skutečnosti budou dodatečně posouzeny v novém správním řízení.

Krajský soud v napadeném rozsudku skutečnosti, které podle tvrzení stěžovatele nastaly až po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, nijak neopomenul. Shrnul jejich obsah a význam těchto tvrzených skutečností hodnotil ve vztahu ke stěžovatelově situaci. Krajský soud poté výslovně uvedl, že situací v Ruské federaci jsou obecně zasaženi všichni občané v zemi a pouze takový důvod sám o sobě nemůže bez dalšího být posuzován jako naplnění podmínek ustanovení § 14a zákona o azylu. Krajský soud taktéž konstatoval, že žalobce netvrdil žádné nové skutečnosti, které by mohly výrazněji ovlivnit potřebnou míru ochrany před vycestováním do země původu stěžovatele, neshledal tedy ani žádné důvody, které by mohly být relevantní pro možné udělení doplňkové ochrany. Z tohoto hodnocení tím spíše vyplývá, že krajský soud neshledal ani důvod k prolomení zásady okamžiku posuzování skutkového a právního stavu podle § 75 odst. 1 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud je tedy názoru, že krajský soud dostatečně srozumitelně odůvodnil, zda nové skutečnosti byly způsobilé ovlivnit udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Z uvedených důvodů se proto neztotožnil se stěžovatelovou námitkou. Samotnou správnost tohoto závěru poté posoudil Nejvyšší správní soud v rámci námitek podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z rozsudku je patrné, jak krajský soud o jednotlivých otázkách uvážil a jaké důvody jej vedly k rozhodnutí. Krajský soud odkázal na konkrétní stránky rozhodnutí, na nichž žalovaný hodnotil jednotlivé skutečnosti ve vztahu k udělení doplňkové ochrany, přičemž se také zcela ztotožnil s posouzením těchto podmínek. V duchu vázanosti právním názorem Nejvyššího správního soudu následně uzavřel, že žalovaný se dostatečně věnoval hodnocením možné újmy ve vztahu k porušení povinnosti ochrany informací o žadateli o mezinárodní ochranu podle ustanovení § 19 zákona o azylu. Podle Nejvyššího správního soudu je napadený rozsudek rovněž dostatečně srozumitelný i jako celek.

Rozsudek krajského soudu tedy není nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů. Nejvyšší správní soud *ex officio* nezjistil ani žádnou jinou vadu

řízení před soudem, a proto uzavírá, že kasační stížnost je ohledně vad podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nedůvodná.

Nejvyšší správní soud dále posoudil námitky, které stěžovatel uplatnil ke kasačnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Z judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62) vyplývá, že k udělení doplňkové ochrany je třeba kumulativně splnit veškeré podmínky stanovené v § 14a zákona o azylu. Žadatel (1) nesmí splňovat podmínky pro udělení azylu, (2) musí se nacházet mimo zemi svého původu, (3) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (4) vážné újmy, (5) nemůže využít nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule.

Stěžovatel vztahuje obavy z návratu do země původu k důvodu, který je podřaditelný ustanovení § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Podle tohoto ustanovení se za vážnou újmu považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.

Možnosti žadatele prokázat relevantní existenci důvodů pro udělení mezinárodní ochrany jsou nepochybně omezené. Nejvyšší správní soud např. v rozsudku z 16. 4. 2015, č. j. 5 Azs 157/2014 – 54 uvedl, že není povinností žadatele o azyl, aby své pronásledování prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele vyvracejí (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Pokud ani po doplnění dokazování nebude možné tvrzení stěžovatele doložit nebo vyvrátit, žalovaný bude povinen z takového tvrzení vycházet (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS).

Stěžovatel ve správním řízení, v řízení o žalobě i v kasační stížnosti v zásadě setrvale opakuje tytéž skutečnosti o své situaci a taktéž o situaci rodiny s tím, že náhled na poměry v zemi a na jejich dopad do osobního života odvozuje z různých aktuálních vnějších a nezávislých zdrojů. Z těchto tvrzení v podstatě vyplývá, že dva stěžovateli bratři žijí v Rakousku, kde jim byl udělen azyl, mladší bratr s otcem žijí v zemi původu a o stěžovatele (i jeho bratry) neustále i několik let po jeho odchodu ze země jeví zájem státní orgány. Z obav před nejistými následky se proto stěžovatel obává návratu do země původu. Podle jeho názoru se od doby vydání žalovaného rozhodnutí (rok 2013) tamní situace navíc zhoršuje - např. po olympiádě v Soči v roce 2014 a zhoršuje se i nyní. V dalším odkazuje Nejvyšší správní soud na žalované rozhodnutí, žalobu, napadený rozsudek krajského soudu a i kasační stížnost, odkud tato konkrétní tvrzení stěžovatele vyplývají a oběma účastníkům jsou již dostatečně známy.

O důvodech, na které stěžovatel konkrétně poukázal v kasační stížnosti, uvážil Nejvyšší správní soud takto.

Stěžovatel i v kasační stížnosti odvíjí svůj příběh od okolností svého odjezdu ze země v roce 2005 (incident s osobami ve vojenských uniformách). S touto verzí se však žalovaný neztotožnil. V rozhodnutí zdůraznil, že stěžovatel o vízum do České republiky požádal už v říjnu 2005 tj. dříve, než se v listopadu 2005 měl stát incident, po němž opustil zemi. Žalovaný proto považuje stěžovatelovu verzi za nevěrohodnou. Konkrétní skutečnosti, na které žalovaný poukázal ve svém rozhodnutí, však stěžovatel v žalobě nijak nespороval a i v kasační stížnosti stále trvá na své verzi počátku příběhu, od něhož odvozuje možné nelidské zacházení a trestání v zemi původu. Stěžovatel dále poukazuje na trvalý zájem ruských státních orgánů o jeho osobu. Připomíná zejména své předvolání na prokuraturu v roce 2010. Město Chasavjurtu je menší (šest tisíc obyvatel), a tak se státní orgány o jeho tehdejší dočasném pobytu nejspíše samy dozvěděly, a proto jej předvolaly. Ani on sám přitom nebyl správnímu orgánu schopen poskytnout o předmětu předvolání žádné věrohodné informace. Žalovaný dále poukázal na to, že stěžovatel byl předvolán na 19. 10. 2010, ještě dne 24. 11. 2010 se přesto v zemi bez negativních následků zdržoval a k odjezdu z vlasti použil veřejný dopravní prostředek, aniž by tvrdil, že u něj při odjezdu nastaly komplikace.

Žalovaný se více než dostatečně vypořádal i s otázkou eventuálního trestního postihu stěžovatele za dezerci a nenastoupení vojenské služby jako důvodu pro udělení mezinárodní ochrany. Judikatura Nejvyššího správního soudu přitom obecně zastává názor, že vojenská služba a branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu, akceptovanou i v mezinárodním měřítku a z tohoto důvodu je samo o sobě azylově irelevantní skutečností – srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43 nebo usnesení ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34.

Důvodnost obav stěžovatele z případného návratu do země původu snižuje rovněž zjištění žalovaného, který s poukazem na dostupné zprávy ze země původu shledal, že žadatelům o mezinárodní ochranu nehrozí při návratu nebezpečí vážné újmy a že stěžovateli případně nic nebrání využít možnosti přesídlení uvnitř Ruské federace.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani dalšímu argumentu stěžovatele, který připomněl, že jeho bratři získali azyl v Rakousku. I přes eventuální možnou podobnost případů totiž podle ustálené judikatury nemůže žadatel o mezinárodní ochranu bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od tvrzeného pronásledování jiné osoby (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 – 63, ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 – 80, ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 – 89, ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 – 67, či usnesení ze dne 21. 5. 2009, č. j. 5 Azs 19/2009 – 91). Ustanovení § 12, příp. § 14a zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně, přičemž každý z rodinných příslušníků může tvrdit, a také i případně mít jiné důvody pro udělení mezinárodní ochrany. I v daném případě je proto třeba zkoumat individuálně, zda zmiňované skutečnosti, naplňují podmínky pro udělení některé z jejích forem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2012, č. j. 5 Azs 1/2012 – 47).

Žalovaný podle názoru Nejvyššího správního soudu v rozhodnutí dostatečně podrobně hodnotil ty skutečnosti, které stěžovatel uvedl ve správním řízení. Stěžovatel k zjištěným nejasnostem a souvislostem v tvrzeném příběhu doposud neuvedl žádnou skutečnost, kterou by autenticitu svého tvrzení podpořil a utvrdil. Nepředestřel tak verzi příběhu, od níž by bylo možno odvozovat jeho relevantní obavy z návratu do země původu. Nejvyšší správní soud proto neshledal žádnou příčinnou souvislosti mezi návratem stěžovatele do země původu a jeho tvrzenými obavami. Ztotožnil se tedy se žalovaným i krajským soudem v tom, že stěžovateli nehrozí nebezpečí vážné újmy, jež by odůvodňovala přiznání doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu.

Taktéž nové skutečnosti, které stěžovatel uvedl až na jednání krajského soudu, v podstatě zapadají do rámce již dříve tvrzeného, dokazovaného a taktéž hodnoceného skutkového stavu o situaci stěžovatele a jeho domovského státu. Těžiště tvrzených důvodů k udělení mezinárodní ochrany se tedy novými tvrzeními nijak neposunulo za datum vydání rozhodnutí. I Nejvyšší správní soud je proto názoru, že zde nebyl důvod k výjimečnému posouzení nových skutečností nad rámec mezí daných ustanovením § 75 odst. 1 s. ř. s.

Kasační soud dodává, že nepovažoval za nutné provést důkazy, jež stěžovatel v kasační stížnosti navrhol. Selektivně vybrané podklady o situaci podle názoru Nejvyššího správního soudu nemají žádnou výslovnou spojitost s jeho osobou. Tyto podklady nejsou způsobilé prokázat, proč nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu hrozí právě stěžovateli, nýbrž pouze upozorňují na obecně známou situaci v Rusku, jež je dostatečně podrobně popsána ve správním spisu.

Nejvyšší správní soud přitom situaci v Ruské federaci, příp. v Čečensku či Dagestánu, na kterou stěžovatel v kasační stížnosti poukázal, nehodlá nijak bagatelizovat. Nepopírá ani zřejmý stěžovatelův zájem zůstat v České republice, obzvláště věnuje-li se zde sportovním aktivitám příp. s tím související výdělečnou činností. Podstatné pro posouzení projednávanou věc však bylo, zda s ohledem na konkrétní okolnosti daného případu bylo důvodné se domnívat, že k takovým excesům, na které stěžovatel poukázal, může dojít právě i u něj. Pokud stěžovatel poukazuje na řadu případů osob, které byly v Ruské federaci ze strany státní moci vystaveny mučení či nelidskému zacházení, Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že z tvrzení stěžovatele nevyplývají konkrétní indicie nasvědčující, že by tomu tak mělo být i v jeho případě. Nejvyšší správní soud nepovažuje za objektivní ani vyhocené emotivní vyličení poměrů v Dagestánu či Čečensku, k níž se stěžovatel v kasační stížnosti uchyluje. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval v usnesení z 22. 7. 2014, č. j. 9 Azs 117/2014 – 93, Rusko je členským státem OSN a Rady Evropy a signatářem úmluv, týkajících se ochrany lidských práv. Lze tedy očekávat určitý standard těchto práv. Rusko se v praxi podrobuje řízením a kontrolním mechanismům, jež mezinárodní smlouvy upravují, včetně řízení před Evropským soudem pro lidská práva (srov. cit. usnesení).

Nejvyšší správní soud závěrem připomíná, že zákon o azylu upravuje pouze některé specifické způsoby udělování pobytového statusu cizinci. Vzhledem k dosavadní délce pobytu a statusu stěžovatele coby žadatele o mezinárodní ochranu je také Nejvyšší správní

soud toho názoru, že pro stěžovatele by jistě bylo vhodnější, aby svůj pobyt na území České republiky řešil některým z pobytových režimů dle zákona o pobytu cizinců.

Ze všech výše uvedených důvodů se Nejvyšší správní soud neztotožnil ani s jedinou kasační námitkou a dospěl k závěru, že kasační stížnost proti napadenému rozsudku krajského soudu není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

IV. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z ustanovení § 60 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšný žalovaný právo na náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti neuplatnil a ani ze spisu nevyplynuly náklady přesahující běžný rámec výdajů na jeho administrativní činnost, Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 16. prosince 2015

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu